

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Conceptos Xerais de Cirurxía		Código	750G02127
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde/Departamento profesorado máster			
Coordinación	Sendón Veloso, Marta	Correo electrónico	marta.sendon@udc.es	
Profesorado	Martínez Santos, Alba Elena Ruiz Sánchez, Francisco Javier Sendón Veloso, Marta	Correo electrónico	a.m santos@udc.es f.ruiz@udc.es marta.sendon@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descripción xeral	Infección relacionadas coa asistencia sanitaria: concepto, características, prevención e control en podoloxía. Instrumental quirúrgico. Métodos de limpeza, desinfección e esterilización del instrumental de cirurxía e quiropodología. Prevención de la infección nos actos cirúrxicos. Principios básicos de la historia clínica, protocolo preoperatorio y consentimiento informado. Xestión de residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer o concepto e características da infección en centros sanitarios			A117 B26 B35 B38
Identificar as medidas de prevención e control da infección en podoloxía			A117 B27 B38 B39
Describir, identificar e utilizar os antisépticos e desinfectantes de uso xeral en podoloxía			A117 B26 B27 B35 B38
Describir e realizar os procesos de limpeza, desinfección e esterilización do material clínico e cirúrxico de podoloxía			A117 B26 B27 B39
Describir e realizar as técnicas de lavado de mans hixiénico e cirúrxico no marco da prevención da infección			A117 B26 B27 B35 B39
Describir e aplicar as medidas de prevención da infección de localización cirúrxica			A117 B29
Xestionar as características ambientais (humidade, temperatura, ventilación, etc) de ambientes clínicos e cirúrxicos no marco da prevención da infección			A117 B38 C15 B39 C16
Describir e aplicar as medidas de xestión dos residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos			A117 B35 C16 B38 B39

Coñecer as características e manexo do instrumental cirúrxico	A117		
Coñecer os métodos de toma de mostras para cultivos a súa derivación e interpretación	A118	B26 B35 B38 B39	C15
Coñecer a catalogación de risco cirúrxico	A121	B29 B35 B39	
Coñecer o protocolo preoperatorio e o consentimento informado	A123	B26 B27 B35 B38 B39	C11 C15

Contidos	
Temas	Subtemas
Infección relacionada coa asistencia sanitaria: conceptos e características, prevención e control en Podoloxía	- Conceptos generales. - Limpieza y desinfección del medio clínico. - Antisépticos y desinfectantes de uso general en el ámbito clínico. - Normas de utilización y conservación de antisépticos y desinfectantes.
Lavado de mans coma medida de prevención da infección hospitalaria	- Axentes de lavado. - Métodos de lavado de mans. - Lavado de mans de rutina. - Lavado de mans cirúrxico. - Colocación de luvas estériles (método pechado e abierto). - Preparación do campo estéril.
Infección nosocomial relacionada coa ferida cirúrxica	- Conceptos xerais. Clasificación das intervencións cirúrxicas. - Etioloxía e factores de risco da infección hospitalaria relacionada coa ferida cirúrxica. - Focos e modos de adquisición da infección. Criterios diagnósticos da infección da ferida cirúrxica. - Preparación do paciente para a cirurxía. - Recomendacións do CDC. - EPINE más actual. - Lista de verificación cirúrxica.
Catalogación do risco cirúrxico	- Criterios de selección de doentes e clasificación ASA. - Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia
Limpeza, desinfección e esterilización do material clínico	- Introdución ao proceso de limpeza. - Execución do proceso de limpeza. - Conservación do material e comprobación do seu funcionamento. - Métodos de envasado para a esterilización. - Métodos de esterilización. - Sistemas de control.
Hixiene do medio sanitario	- Limpeza e desinfección do entorno sanitario. - Contornas cirúrxicas. - Xestión dos residuos sanitarios.

Enfermidades infecciosas no ámbito sanitario	- Precaucións universais de prevención da infección no personal sanitario - Síndrome de Inmunodeficiencia Humana - Hepatitis B - Hepatitis C - Tuberculosis - Enfermedade de Cretzfeldt-Jakob - Outras enfermedades contaxiosas - Enfermedades de declaración obligatoria - Prevención das enfermedades infecciosas - Clasificación de riscos laborais
Instrumental cirúrxico	- Qué é y qué non é o instrumental cirúrxico. - Composición, características e fabricación do instrumental cirúrxico. - Clasificacións do instrumental cirúrxico. - Identificación e manexo do instrumental cirúrxico. - Coidados do instrumental
Toma de muestras para cultivos	- Procedimiento de obtención de muestras. - Protocolo de pedido, manexo, conservación e transporte de muestras.
Protocolo preoperatorio e consentimento informado	- Historia clínica. - Protocolo e evaluación cirúrgica preoperatoria. - Consentimento informado.
Módulo práctico I: Preparación quirúrgica	- Lavado cirúrgico de manos. - Colocación de guantes estériles (técnicas cerrada y abierta). - Vestimenta cirúrgica. - Circulación bloque quirúrgico
Módulo práctico II: Esterilización de instrumental	- Limpieza, descontaminación e empaquetado - Esterilización por vapor - Controles de eficacia

Planificación

Metodologías / pruebas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuales)	Horas trabajo autónomo	Horas totais
Sesión magistral	A117 A118 A121 A123 B27 B29 B38 C16	21	22	43
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	2	20	22
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	12	14	26
Prácticas de laboratorio	A117 A118	9	9	18
Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	2	38	40
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodologías

Metodologías	Descripción
Sesión magistral	Os contidos teóricos básicos da materia serán impartidos mediante lección magistral, pero con enfoque participativo por parte do estudiante.

Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Aprendizaxe colaborativa	Desenvolvemento dunha ou máis actividades e un traballo tutelado de modo colaborativo relativo aos contidos da materia, non só sumando talento individual, se non aprendendo a construír un grupo con capacidade para resolver problemas, localizar información baseada na última evidencia e ofrecer respuestas creativas ante os novos escenarios que poidan atopar.
Prácticas de laboratorio	Usarase a metodoloxía de aprendizaxe práctica-reflexiva para a realización obrigatoria das prácticas da materia.
Proba obxectiva	<p>Exame teórico presencial con 40 preguntas tipo test.</p> <p>A proba será elaborada co fin de valorar o nivel de coñecementos teóricos do estudiante. Por iso este exame realizarase sobre a totalidade dos contidos da materia e todos os contidos desenvoltos tanto nas sesións maxistrais, como nos talleres e nas prácticas de laboratorio e que serán publicados no Campus Virtual da materia.</p>

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada sirve para o seguimento da aprendizaxe de cada estudiante por parte do profesorado.
Proba obxectiva	A través da tutoría (presencial ou a distancia), o profesorado aborda a resolución de dúbidas e orienta ao estudo.
Prácticas de laboratorio	A tal fin, o alumnado dispón dun horario oficial de tutorías, que poderán realizarse de modo presencial ou a través dos medios institucionais da UDC de atención a distancia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	Avaliarase en función da asistencia activa nos mesmos e do desenvolvemento das tarefas.	10
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	A realización do traballo tutelado e actividades é obrigatorio. Valorarase: adecuación ao guión solicitado, integración de coñecementos teóricos básicos na aplicación práctica, estilo, bibliografía e grado de implicación de cada ún dos membros do equipo de traballo durante o desenvolvemento dos mesmos nas sesións interactivas.	15

Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	<p>Exame con 40 preguntas tipo test.</p> <p>INSTRUCIÓNS DO EXAME TEST:</p> <p>-Cada pregunta test respondidas de forma incorrecta descontará o valor de 1/3 dunha pregunta correcta. En cada pregunta test só hai unha resposta totalmente correcta.</p> <p>NORMAS XERAIS DO EXAME:</p> <ul style="list-style-type: none">- Depositar carteiras, maletíns, bolsos, abrigos, apuntamentos e dispositivos electrónicos (incluíndo teléfonos móbiles e reloxos de calquera tipo) nos percheros e mesas do fondo da clase.- Non portar pantalóns curtos nin saias e levar pelo recolleito, cos pavillóns auditivos visibles.- Durante o exame na mesa só deberán de estar o exame, a tarxeta identificativa do estudiante (DNI ou tarxeta UDC) e un máximo de 2 bolígrafos azuis non borrables.- A copia e o acceso con instrumentos electrónicos ou dispositivos móbiles (incluíndo teléfonos móbiles, auriculares e reloxos de calquera tipo) será causa suficiente de expulsión da proba o que implicará a cualificación de suspenso (nota numérica de 0) na convocatoria da materia (en ambas as oportunidades).- Non escribir baixo ningún concepto na mesa nin mobiliario da aula.- Poderánse ampliar estas normas para asegurar o axeitado desenvolvemento da proba, sempre e cando se notifiquen previamente polo campus virtual.	60
Prácticas de laboratorio	A117 A118	Avaliarase o proceso de aprendizaxe práctica-reflexiva de xeito individual ou colectivo, en función da práctica.	15

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario obter unha media de 5 sobre 10 na cualificación global da materia, asistir e superar a totalidade das prácticas de laboratorio, superar as tarefas propostas e a proba obxectiva. Por tanto, se non se supera algunha das partes, non se sumarán as cualificacións relativas ao resto de apartados e a cualificación será "SUSPENSO", cunha nota numérica igual á parte suspensa, ou en tal caso á media das partes suspensas.

Non presentado: aqueles estudiantes que non acudan á totalidade das prácticas, obterán a cualificación de non presentado, independentemente de se o alumno preséntase ou non a proba obxectiva e a cualificación na mesma.

Matricula Parcial: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moito ata un mes despois do inicio das clases. Neste caso o estudiante poderá avaliarse pola modalidade ordinaria ou pola modalidade alternativa na que a proba obxectiva supoñerá o 60 %, as prácticas de laboratorio o 20% e a aprendizaxe colaborativa o 20% (que nese caso farase de xeito individual). Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Dispensa académica: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moi tarde un mes despois do inicio das clases. Neste caso a porcentaxe de asistencia aos seminarios e clases será levado á proba obxectiva, polo que a proba obxectiva supoñerá o 70 %, as prácticas de laboratorio o 20% e a aprendizaxe colaborativa (que neste caso realizarase individualmente) o 10%. Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Matricula de Honra: poderá adxudicarse a aqueles estudiantes cunha cualificación igual ou superior ao 90% do total da materia con cualificación de sobresaliente tanto na práctica de laboratorio como na proba obxectiva, quedando en todo caso, a criterio do profesorado da materia. No caso de que haxa cualificacións iguais que cumpran os requisitos nun número superior á posibilidade de MH realizarase un exame oral de 5 preguntas.

Segunda oportunidade: O alumno presentado a 2ª oportunidade previa realización e superación das prácticas de laboratorio, aplicaranse os mesmos criterios e porcentaxes que na primeira oportunidade, e terá que realizar e superar a proba obxectiva. O alumnado que non realizou e superou as prácticas de laboratorio, para superar a materia terá que realizar obrigatoriamente e superar estas prácticas no seguinte curso académico, tendo en conta que pode volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só as partes que non realizou e as que non superou con apto.

2ª e posteriores matrículas: O alumno que cursase a materia un ano e non supere a materia, gardarálle as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas.

PLAXIO

En caso de plaxio, aplicarase o seguinte:

Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudiante será cualificado/a con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- Romero Martín, Manuel; et al (2006). Prevención de la infección en centros sanitarios. Ferrol. Imprenta Gonmar- Romero Martín, Manuel; et al (2000). Técnicas y procedimientos de prevención de la infección en centros sanitarios. A Coruña- Serra Guillén, I., Moreno Oliveras, L. (). Manual práctico de instrumentación quirúrgica en enfermería. Elsevier- Fuller, J. (2023). Instrumentación quirúrgica : principios y práctica. Médica Panamericana- Gutiérrez López, E (Coord.) (2017). Higiene del medio hospitalario y limpieza de material. Editex- (2023). Estudio de Prevalencia de la Infección Nosocomial en España (EPINE). Sociedad Española de Medicina Preventiva y Salud Pública<ul style="list-style-type: none">- (). Normas y procedimientos de los CDC .- (). Normas y procedimientos de la OMS.- (). Salusplay.- (). Colexio Oficial de Podólogos de Galicia.- (). Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos.- (). Sociedad Española de Desinfección y Esterilización.- (). Plan Nacional de Resistencia a Antibióticos. España <p>Normas y procedimientos actualizados en prevención de la infección en centros sanitarios del Ministerio de Sanidad.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacions

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Bases Biolóxicas e Físicas do Movemento Humano/750G02106

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Microbioloxía e parasitoxía /750G02107

Materias que continúan o temario

Cirurxía Podoloxica Avanzada/750G02130

Cirurxía Podoloxica 2/750G02129

Cirurxía Podoloxica 1/750G02128

Observacions

OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SUSTENTABLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores. Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. POLÍTICAS DE XÉNERO: Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarse linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos性別, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...). Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Deberanse detectar situacions de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías